

International Science Group

ISG-KONF.COM

XXI

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL
CONFERENCE "PROBLEMS OF PRACTICAL APPLICATION
OF INNOVATIONS, METHODOLOGY AND EXPERIENCE"**

Lisbon, Portugal

April 15-16, 2021

ISBN 978-1-63848-680-0

DOI 10.46299/ISG.2021.I.XXI

PROBLEMS OF PRACTICAL APPLICATION OF INNOVATIONS, METHODOLOGY AND EXPERIENCE

Abstracts of XXI International Scientific and Practical Conference

Lisbon, Portugal
April 15 – 16, 2021

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

UDC 01.1

The XXI International Science Conference «Problems of practical application of innovations, methodology and experience», April 15 – 16, 2021, Lisbon, Portugal. 210 p.

ISBN - 978-1-63848-680-0

DOI - 10.46299/ISG.2021.I.XXI

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
<u>Liubchych Anna</u>	Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development National Academy of Law Sciences of Ukraine, Kharkiv, Ukraine, Scientific secretary of Institute
<u>Liudmyla Polyvana</u>	Department of Accounting and Auditing Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petr Vasilenko, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines , Informatics and Modeling. Podolsk State Agrarian Technical University
<u>Oleksandra Kovalevska</u>	Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs Dnipro, Ukraine
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department
<u>Slabkyi Hennadii</u>	Doctor of Medical Sciences, Head of the Department of Health Sciences, Uzhhorod National University.
<u>Marchenko Dmytro</u>	Ph.D. in Machine Friction and Wear (Tribology), Associate Professor of Department of Tractors and Agricultural Machines, Maintenance and Servicing, Lecturer, Deputy dean on academic affairs of Engineering and Energy Faculty of Mykolayiv National Agrarian University (MNAU), Mykolayiv, Ukraine
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.
<u>Belei Svitlana</u>	Ph.D. (Economics), specialty: 08.00.04 "Economics and management of enterprises (by type of economic activity)"

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES		
1.	Господаренко Г.М., Любич В.В., Калантир В.В. СЕДИМЕНТАЦІЯ І СИЛА БОРОШНА ПШЕНИЦІ ТВЕРДОЇ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ВИДІВ І ПОЄДНАНЬ ДОБРИВ	9
2.	Шох С.С., Шубенко Л.А. ОСОБЛИВОСТІ УСПАДКУВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ПРОДУКТИВНОСТІ У РІПАКУ ОЗИМОГО	12
ARCHITECTURE, CONSTRUCTION		
3.	Смірнова О.В. ЕКОПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ СУЧАСНИХ СЕЛИЩ	16
ECONOMIC SCIENCES		
4.	Fedosov S., Urban O., Nuzhna O. THE IMPACT OF ENERGY EFFICIENT TECHNOLOGIES ON THE FORMATION OF THE PARADIGM OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT	19
5.	Zhydovska N. PRACTICAL ASPECTS OF FORMATION OF THE INTERMEDIATE FINANCIAL STATEMENTS OF THE BANK ACCORDING TO IFRS	21
6.	Заїчко І.В. БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ	23
7.	Карапетян Ц.Д., Мурадян А.Г., Ераносян В.А. ЭТАПЫ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ АРМЕНИИ	26
8.	Кравець І.М., Берник Д.С. УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ КОНКУРЕНТНОГО РИНКУ	30
9.	Ляшинський В. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕХОДУ ВІД ТРАДИЦІЙНОГО ДО НЕТРАДИЦІЙНОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В УКРАЇНІ	34

10.	Ставицький В.В. ПРОГНОЗУВАННЯ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ	38
11.	Червяцова К.О., Шушакова І.К. ФОРМУВАННЯ СОБИВАРТОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА	41
12.	Шелега М.М., Кравець І.М. НЕФОРМАЛЬНА ЗАЙНЯТІСТЬ ЯК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЯВИЩЕ	45
HISTORICAL SCIENCES		
13.	Barannyk S., Trofimov M., Guzenko B. LEBENSWEГ UND PERSÖNLICHER BEITRAG IN DER ENTWICKLUNG DER CHIRURGIE VON UKRAINE UND POLEN PROFESSOR VINCENT TOMASHEVYCH	49
14.	Біланіч Г.П., Біланіч Л.В. КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА УКРАЇНИ – НАДБАННЯ ВСЬОГО ЛЮДСТВА	55
LEGAL SCIENCES		
15.	Ємець О.М., Злагода О.В., Шаповаленко Є.В. ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В РОЗШУКУ ОСІБ, ЗНИКЛИХ БЕЗВІСТИ	60
16.	Гусак А.П. МЕТОДИ СОЦІАЛЬНО-ВИХОВНОЇ РОБОТИ У ВИХОВНИХ КОЛОНІЯХ З НЕПОВНОЛІТНИМИ ЗАСУДЖЕНИМИ	64
17.	Дрозд В.П. ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ЗЕМЕЛЬ РЕКРЕАЦІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	68
18.	Кадикало О.І. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ НАКОПИЧУВАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ	71
19.	Левчук В.О. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ЗАПОБІГАННІ ЗЛОЧИННОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ	74

20.	Савенко О.І., Колісникова Г.В. ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ПРИ УКЛАДЕННІ ДОГОВОРУ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ ЧЕРЕЗ МЕРЕЖУ ІНТЕРНЕТ	77
21.	Сериков Б. КАЗАХСТАН И РОССИЯ: ОПЫТ И ПЕРСПЕКТИВЫ ПРИГРАНИЧНОГО СОТРУДНИЧЕСТВА	79
MANAGEMENT, MARKETING		
22.	Рахман М.С., Мангушев Д.В., Матвеева К.С. ОСОБЛИВОСТІ КРЕДИТУВАННЯ БАНКОМ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ	82
MEDICAL SCIENCES		
23.	Savokhina M., Khyzhniak V., Bilovodska I. EVALUATION OF BRONCHIAL ASTHMA CONTROL IN ADOLESCENTS USING SPIROMETRY AND THE STHMA CONTROL TEST	86
24.	Горгошидзе Б.В., Руруа Л.А. ЛЕЧЕНИЕ ТРУБНО-ПЕРИТОНЕАЛЬНОГО БЕСПЛОДИЯ ФИТОПРЕПАРАТОМ «ФЕРТИЛОГЕН»	90
25.	Демецька О.В., Рябовол В.М., Діденко М.М. ВИЯВЛЕННЯ ПОШКОДЖУЮЧОЇ ДІЇ НАНОМАТЕРІАЛІВ ШЛЯХОМ ОЦІНКИ ПЕРЕКИСНОГО ОКИСНЕННЯ МЕМБРАННИХ ЛІПІДІВ СПЕРМАТОЗОЇДІВ БИКА IN VITRO	96
26.	Жумаева З.Ж. ИЗУЧЕНИЯ АЛЛЕРГЕНОВ У ДЕТЕЙ АЛЛЕРГИЧЕСКИМ РИНИТОМ	98
27.	Хомишин В.П., Новицький О.О., Вережкін О.О. ЗАЛЕЖНІСТЬ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ СИСТЕМИ ЗОВНІШНЬОГО ДИХАННЯ ВІД ВПЛИВУ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ТА СПОСОБУ ЖИТТЯ У СТУДЕНТІВ І-ІІ КУРСІВ	103

PEDAGOGICAL SCIENCES		
28.	Sazhko H., Nechuiviter O. FORMATION OF INFORMATION AND EDUCATIONAL ENVIRONMENT ON THE BASIS OF CLOUD SERVICES	105
29.	Івершинь А.Г., Просенюк А.І. УПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ В ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ	108
30.	Алдабергенова А.О., Даулбаева З.М. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ МОБИЛЬНЫХ ПРИЛОЖЕНИЙ В ОБУЧЕНИИ	111
31.	Алдабергенова А.О., Есенгабылов И.Ж., Жасыбаева Г.Б. ҚАЗІРГІ ЗАМАНДАҒЫ WEB-ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫҢ МАҢЫЗЫ	114
32.	Біскуп В.С., Крижановська А.В. ЗАХОДИ СОЦІАЛЬНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ ЯК ЗАСІБ УБЕЗПЕЧЕННЯ ДІТЕЙ ВІД СОЦІАЛЬНИХ РИЗИКІВ: ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	118
33.	Бісовецька Л.А. МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ СЛУЖБОВИХ ЧАСТИН МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	121
34.	Касілов Р.А. ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ЗАСОБАМИ СОЦІАЛЬНИХ ПРОЄКТІВ	125
35.	Лук'яник Л.В., Ляшик А.О. МЕТОДИКА КОРЕКЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ ВЧИТЕЛЯ НАД МОВЛЕННЄВИМИ НЕДОЛІКАМИ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	131
36.	Строганова Г.М., Петрусенко Л.Г. ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗАСОБАМИ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	135
37.	Ухєєва О.В. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ОСНОВНИХ РУХІВ	141

PHARMACEUTICAL SCIENCES		
38.	Раганина К.Т., Әділханова Л., Мажитова М. СО2 ЭКСТРАКТ ЗВЕРОБОЯ ПРОДЫРЯВЛЕННОГО (HYPERICUM PERFORATUM): ОПИСАНИЕ ТЕХНОЛОГИИ ЕГО ПОЛУЧЕНИЯ, ФАРМАКОЛОГИЧЕСКИЕ И ФАРМАЦЕВТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ЕГО ПРИМЕНЕНИЯ	144
PHILOLOGICAL SCIENCES		
39.	Alizadeh A.U.A. ANALYSIS OF WORDS IN NIZAMI'S WORK (BASED ON THE MATERIALS OF THE POEM "KHOSROV AND SHIRIN")	148
40.	Горохова І.В., Руденко М.В. СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ (НА МАТЕРІАЛІ ТЕЛЕСЕРІАЛУ «SUITS»)	153
41.	Куламанова З.А., Алдабергенова З.А. ПРАГМАТОНИМДЕР СИПАТЫ	156
42.	Нұржаубек А., Бесирова Н.С., Турдиева Д.А. ҚАЗАҚ ЛИНГВОМӘДЕНИЕТІНДЕГІ «ҚҰДАЛЫҚ» ФРЕЙМІНІҢ СЕМАНТИКАЛЫҚ РЕПРЕЗЕНТАЦИЯСЫ	161
43.	Рахимбаева Г.К., Монтаева С.Ә. ДУЛАТ БАБАТАЙҰЛЫ ШЫҒАРМАЛАРЫНДАҒЫ ЗАР ЗАМАН КӨРІНІСТЕРІ	167
44.	Стадніченко О.О. ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ЖІНОЧИХ ОБРАЗІВ У ДИЛОГІІ СВІТЛАНИ ТАЛАН «ОГОЛЕНИЙ НЕРВ» І «ПОВЕРНУТИСЯ ДОЩЕМ!»	173
PSYCHOLOGICAL SCIENCES		
45.	Столярчук О.А., Мещеряков А.О. ПРОБЛЕМА РОЗВИТКУ ТРИВОЖНО-ДЕПРЕСИВНИХ СТАНІВ У МОЛОДІ В УМОВАХ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ	179

TECHNICAL SCIENCES		
46.	Krepych S., Spivak I. SCHOLARSHIP ACCOUNTING SYSTEM TAKING INTO ACCOUNT PRELIMINARY CATEGORIES	183
47.	Prokudin G., Yerko Y., Sheshenya D. PROSPECTS FOR THE EFFECTIVE USE OF TRANSIT POTENTIAL OF UKRAINE	187
48.	Искаков И.Ж., Кучеренко В.Я., Алексеев Г.В. ИННОВАЦИОННЫЕ ПОДХОДЫ В ПРОИЗВОДСТВАХ ПРОДУКТОВ ПИТАНИЯ	189
49.	Меликян К.В. КЛАССИФИКАЦИЯ И ОБНАРУЖЕНИЕ МЕЛКИХ ГРУЗОВЫХ И ЛЕГКОВЫХ МАШИН НА ИЗОБРАЖЕНИЯХ 4К КАЧЕСТВА	192
50.	Потапенко М.В., Рамш В.Ю., Шаршонь В.Л. АНАЛІЗ МЕТОДІВ МОДЕЛЮВАННЯ СКЛАДНИХ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНИХ СИСТЕМ	197
51.	Сук Р.В., Галясний І.В., Гавриш Т.В. ВПЛИВ ЖИРОВОГО КОМПОНЕНТА В БЕЗДРІДЖОВОМУ БЕЗГЛЮТЕНОВОМУ ТІСТІ НА ЯКІСТЬ ВИПЕЧЕНИХ ВИРОБІВ	200
52.	Шаповал В.Г., Терещук Р.Н., Жилинская С.Р. К ОПРЕДЕЛЕНИЮ РАСЧЕТНОГО ЗНАЧЕНИЯ КРИТИЧЕСКОЙ ВЫСОТЫ ВЕРТИКАЛЬНОГО ОТКОСА С УЧЕТОМ ФИЗИЧЕСКОЙ НЕЛИНЕЙНОСТИ ПРОЧНОСТНЫХ СВОЙСТВ ГРУНТА	203
53.	Қаршыға Ғ.О., Тілесов Д.О. ҒИМАРАТТАРДЫҢ ҚҰРЫЛЫМДЫҚ ЭЛЕМЕНТТЕРІН ҚЫСҚЫ БЕТОНДАУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ	206

МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ СЛУЖБОВИХ ЧАСТИН МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Бісовецька Людмила Андріївна

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри теорії і методик початкової освіти
Рівненський державний гуманітарний університет

Значний внесок у дослідження семантичних і граматичних функцій та семантико-стилістичних властивостей службових частин мови зробили О. К. Безпояско, І.К.Білодід, І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська, А. П. Загнітко, І. К. Кучеренко, В. М. Русанівський, О. П. Суник та ін. Вчені вказували на надзвичайну різноманітність службових частин мови за семантикою і граматичними функціями та властивостями, їх активну участь у формуванні різноаспектних висловлювань.

Переважає більшість мовознавців відзначає семантичну, морфологічну та синтаксичну специфіку службових слів. Головною визнається їх синтаксична своєрідність і синтаксична та комунікативна функції.

Службові частини мови, зокрема прийменники і сполучники, є засобами вираження синтаксичних відношень між повнозначними словами і конкретизують своє значення у відповідних синтаксичних конструкціях. Сполучники поєднують синтаксичні елементи (однорідні члени речення або частини складного речення) і виражають відповідні відношення; їх лексичне значення конкретизується лише за відповідних умов уживання, тобто в контексті. Частки виконують формотворчу і словотворчу функції, відіграють важливу роль як засоби модального оформлення речень.

Як відомо, знання з граматики збагачують мовлення в морфологічному й синтаксичному аспектах, особливо велике значення мають для упорядкування мовлення, усунення мовленнєвих недоліків, які порушують граматичні норми літературної мови. За твердженнями психологів, дидактів і методистів, вміння формуються на основі знань, зокрема комунікативно-мовленнєві вміння потребують відповідних знань теорії мови. Водночас аналіз шкільної програми, навчально-методичної літератури для 1–4 класів, недоліки існуючої практики переконують, що методика ознайомлення учнів початкових класів зі службовими частинами мови як важливим засобом удосконалення їхніх комунікативних умінь розроблена недостатньо.

Вченими традиційно зазначається, що службові частини мови позбавлені номінативної функції, зокрема тієї семантичної (лексичної) спільності, на ґрунті якої повнозначні слова об'єднуються у «найвищі морфологічні класи» [1, с. 48], а також граматичних категорій, представлених у системі повнозначних слів, та здатності виступати членами речення, – перелік цих ознак «не має спричинитися до заперечення їх значущості взагалі, до оцінки тих конкретних одиниць, які об'єднуються в їх складі, як взагалі порожніх елементів». Протиставлення службових частин мови повнозначним у такому плані окремі дослідники

вважають хибним, оскільки будь-яке слово (у тому числі й службове), будучи окремою одиницею лексичного складу мови, щось позначає.

У Типовій освітній програмі Нової української школи, розробленій під керівництвом О. Я. Савченко [2] зазначено, що метою початкового курсу мовно-літературної освіти є розвиток особистості дитини засобами різних видів мовленнєвої діяльності, формування ключових, комунікативної та читацької компетентностей; розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому й суспільному житті, у міжкультурному діалозі; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, розвиток мовленнєво-творчих здібностей.

У початковій школі учні, як наголошує М. С. Вашуленко [3, с. 124], ознайомлюються зі службовими словами, до яких не ставлять питань, але без яких майже неможливо побудувати речення: на, в, із, по, до, у, над, під, а, але, чи, тому що. Відповідно до програми вже в 1–2 класах слід сформувати в учнів такі вміння: упізнавати в реченні, тексті службові слова, писати їх окремо від інших слів; пов'язувати між собою слова, використовувати їх у мовленні.

Сучасні нормативні документи спрямовують вивчення мови, передусім, як засобу спілкування, пізнання та впливу, формування комунікативної компетентності як результату навчання. Основним засобом навчання є підручник, який повинен відповідати вимогам часу, мати чітку комунікативну спрямованість.

У підручнику для 4 класу М. С. Вашуленка, С. Г. Дубовик, О. І. Мельничайко «Українська мова» [4, с. 37], у Розділі 4 «Слово. Значення слова. Частини мови» наведено вправу № 84:

1. Прочитай вірш. Назви слова, ужиті в переносному значенні. Поясни, як ти їх розумієш.

Я дітям скажу, відкриваючи мудрість граматик:

– Погляньте, хороші, на істину цю не здаля –

У слові тополя і в слові високому мати

Є спільна основа і корінь єдиний – земля (Геннадій Мороз).

2. Добери з тексту вірша приклади слів, які належать до відомих тобі частин мови.

У цьому вірші вжито 8 частин мови з 10 (крім числівника і вигука), зокрема прийменники *на, у, в*; сполучник *і*; частка *не*. На це варто звернути увагу учнів.

Незнання службових слів учнями викликає невміння точно і правильно висловити свої думки, труднощі у доборі правильного прийменника у певних відмінкових формах, сполучника у різних видах підрядних речень (часу, місця, порівняльних, допустових тощо). Недостатня увага до ознайомлення з граматичними функціями та семантико-стилістичними властивостями службових частин мови, включення їх у мовленнєву практику учнів початкових класів призводить до появи помилок у мовленні, порушення його граматичного ладу.

Завдання вчителя полягає в тому, щоб за допомогою прийменників і сполучників навчити дітей свідомо зв'язувати слова у словосполучення і

речення, доречно користуватися у мовленні частками. Вже на початковому етапі мовної освіти необхідно поставити цю роботу на лінгвістичну основу, ознайомлюючи учнів з системою мовних понять, що дасть змогу свідомо формувати мовленнєві вміння.

Службові частини мови – прийменники, сполучники, частки – відіграють важливу роль у граматичній будові сучасної української літературної мови [5, с. 342]. Маючи більш абстрактне значення порівняно із самостійними частинами мови, вони виражають різні відношення між повнозначними словами або відтінки у значеннях повнозначних лексем і служать важливим засобом зв'язності слів, речень, частин тексту. Зокрема, виявляючи індивідуальне лексичне значення прийменники можуть виражати просторові (*до, у, з, на, над*), часові (*з, до, перед*), причинові (*через, від*), об'єктні відношення (*про, для*), відношення мети (*для, заради*) та ін. Водночас вони можуть виражати також відношення між предметами і діями, станами, ознаками, позначеними цими словами (супровідні відношення).

Наявність у мовленні школярів розмаїття повнозначних частин мови свідчить про його багатство, красу, виразність. Уживання службових частин мови забезпечує такі якісні характеристики мовлення, як точність, послідовність, доказовість, граматичну правильність.

Керуючись принципами наступності та перспективності і враховуючи різні рівні мовленнєвого розвитку школярів, виділяють чотири етапи процесу включення службових слів у комунікативну діяльність.

1. Спостереження за наявністю службових слів у мовному матеріалі, в процесі якого поряд з граматичними вирішуються і мовленнєві завдання на побудову словосполучень, речень. Учні виявляють службові частини мови у запропонованих текстах і визначають їх роль.

2. Вибір найвиразнішого у змістовому відношенні варіанта службової частини мови, самостійна побудова з ним словосполучень, речень, зв'язних висловлювань.

3. Редагування або виправлення наявних у текстах помилок, які пов'язані з порушенням норм граматичної сполучуваності слів, що дає змогу сформувати в учнів уявлення про мовну норму і мовленнєву помилку.

4. Виконання творчих завдань, за допомогою яких службові частини мови активно включаються в процес мовленнєвої діяльності.

До службових частин мови у початкових класах можна звертатися не тільки на уроках української мови, а й читання, в процесі аналізу зображувальних засобів того чи іншого художнього твору.

Наприклад, при вивченні казки Мар'яни Князевич «Шустрик» [6] потрібно звернути увагу школярів на роль службових частин мови у тексті:

Жила собі в лісі лисяча сім'я. Мама називалася Лиска, а її синочки – Пухнастик і Шустрик. Мешкали вони утрьох у Глибокій Норі. Мама Лиска аж сім днів вигрібала землю, доки побачила, що нора й справді вдалася глибока-преглибока.

«Тепер ніхто в світі не зможе дістатися до моїх діток», – радісно подумала лисиця.

У цьому уривку використані прийменники *в, у, до*; сполучники *і, а, доки, що*; частки *аж, й, не*. Потрібно звернути увагу школярів на те, що прийменники і сполучники служать для зв'язку слів і речень, а частки – для зв'язку, виділення і співвідношення речень із реальною дійсністю.

Увага до службових частин мови у процесі навчання учнів початкових класів рідної мови, з одного боку, виховує в них мовленнєву спостережливість, здатність проникати у роль кожного, навіть маленького, слова у структурі і змісті речення, а з другого – активніше вживати ці мовні засоби у власному мовленні. Вживання учнями різноманітних сполучників, не тільки сурядності, а й підрядності, урізноманітнює синтаксичну структуру побудованих ними речень. Наявність у мовленні часток робить дитяче мовлення емоційнішим, виразнішим, а отже, і комунікативно продуктивнішим.

Список літератури:

1. Симонова К. С. До питання про статус службових слів у науковій концепції частин мови. *Наукові записки Національного університету «Києво-Могилянська академія». Філологічні науки.* 2004. Т. 34. С. 46–50.
2. Методика навчання української мови в початковій школі : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / за наук. ред. М. С. Вашуленка. Київ : Літера ЛТД, 2010. 364 с.
3. Типові освітні програми для закл. загальної середньої освіти: 1–2 класи. Київ : Освіта-Центр, 2018. 240 с.
4. Вашуленко М. С., Дубовик С. Г., Мельничайко О. І. Українська мова: підруч. для 4 кл. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2015. 192 с.
5. Загнітко А. Теоретична граматики сучасної української мови. Морфологія. Синтаксис. Донецьк : БАО, 2011. 992 с.
6. Князевич М. Шустрик. Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2016. 24 с.